

Dört Mezheb

Kur'ân-ı kerimde ve hadîs-i şeriflerde açıkça bildirilmiş olan din bilgilerini, Eshâb-ı kiramdan işiterek veya nakil yolu ile toplayan, açıkça bildirilmemiş olanları da, kendi koydukları usullere, metotlara göre açıkça bildirilmiş olanlara benzeterek çıkaran ve mutlak müctehid olan derin âlimlere (**Mezhep imamı**) denir. Mezhep imamları, en büyük din âlimleridir. Peygamber efendimizin yolu, din âlimlerinden öğrenilir. Din imamlarından herhangi birine uymak, Peygamber efendimize uymak olur.

Mezhep; gitmek, takip etmek, gidilen yol anlamındadır. Mutlak müctehid denilen dinde söz sahibi âlimlerin, Müslümanların yapmaları gereken hususlarla ilgili olarak dinî delillerden, Kur'ân-ı kerim, hadis-i şerifler ve İcmâdan hüküm çıkarma usulleri ve çıkarıp bildirdikleri hükümlerin hepsine, (**Mezhep**) denir. Mezhep demek, Kur'ân ve Sünnet yolu demektir. Bir mezhep imamına uyan, Kur'ân-ı kerime ve Resûlullah efendimize uyduğuna iman etmektedir. Mezhep imamları bile, Kitabın yani Kur'ân-ı kerimin ve Sünnetin yani hadis-i şeriflerin manasını Eshâb-ı kiramdan öğrenmiş ve bu doğru manaya göre icihad etmişlerdir. Bu doğru manayı ve doğru icihadı beğenmemek, Muhammed aleyhisselama inanmamak olur.

Peygamber efendimiz ve Eshâbının yolu olan Ehl-i sünnetin yüzlerce mezhebinden bugün dört tanesi kitaplara geçmiş olup, diğerleri kısmen unutulmuştur. Bu dört mezhep; **Hanefî**, **Şâfiî**, **Mâlikî** ve **Hanbelî** mezhepleridir. Müctehid olmayanların bütün hareketlerinde ve ibadetlerinde bir müctehide tabi olması yani bu dört mezhepten birinde bulunmasının lazım olduğu, **Tahtâvî**'de bildirilmektedir.

Her Müslümanın; bir ibadet, bir iş yaparken dört mezhepten birine uyması lazımdır. Dört mezhepten birine tabi olmak için bu mezhebin fıkıh bilgilerini iyi öğrenmek lazımdır. Bu da o mezhepte yazılmış olan fıkıh ve ilmihal kitaplarından öğrenileceğini, **Muhammed Abdurrahmân Silhetî** hazretleri bildirmektedir.

Dört mezhebin itikatları yani imanları birdir, ayrılıkları yoktur. Dördü de Ehl-i sünnet itikadında, inanışındadır. Ehl-i sünnet itikadında olmayanlara bidat ehli dendiği, **Tahtâvî**'de yazılıdır.

Mezhep imamları Kur'ân-ı kerimde açıkça bildirilen hükümleri, Peygamber efendimizin Kur'ân-ı kerim ile ilgili açıklamalarını bildirdikleri gibi, Kur'ân-ı kerimde ve hadis-i şeriflerinde açıkça bildirilmeyen hususların hükümlerini de yine Kur'ân-ı kerim ve hadis-i şeriflerin ışığı altında ortaya koyduklarını **Abdülganî Nablûsî** hazretleri bildirmektedir.

Bilinen dört mezhep imamından başka mezhep imamları da vardı. Fakat bunların mezheplerinde olanlar azala azala bugün hiç kalmadı. Eshâb-ı kiramın hepsi de derin âlim ve müctehid idi. Her biri kendi mezhebinde idi. Hepsi de bilinen mezhep imamlarından daha üstün idi. Fakat bunların kitapları olmadığı için mezheplerinin unutulduğunu, **İmam-ı Şa'rânî** hazretleri bildirmektedir.

Kaynak: Türkiye Gazetesi Bizim Sayfa 27 Şubat 2019